

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра міжнародних економічних відносин

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
за освітньою програмою
«Міжнародні економічні відносини»

на тему: **«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО
СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ»**

Виконавець:

студентка ФМЕ, гр. 43М
Усач Анастасія

/ підпис /

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
Уханова Інна Олегівна

/ підпис /

ОДЕСА – 2024

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Інтеграція України до системи міжнародних пасажирських перевезень є актуальною та важливою темою, яка стоїть перед країною в контексті розвитку та змін на світовому ринку транспортних послуг. Актуальність цієї теми пояснюється кількома ключовими аспектами.

По-перше, в умовах глобалізації та швидкого розвитку технологій, пасажирські перевезення стають все більш важливими для забезпечення міжнародного сполучення та економічного розвитку країн. Україна, знаходячись на перехресті шляхів Європи, має потенціал стати ключовим транспортним вузлом у цьому контексті.

По-друге, інтеграція до системи міжнародних пасажирських перевезень може значно покращити міжнародну економічну співпрацю, туризм та культурний обмін між Україною та іншими країнами. Це сприятиме розвитку бізнесу, залученню іноземних інвестицій та підвищенню міжнародного престижу країни.

По-третє, в контексті сучасних геополітичних викликів і загроз, інтеграція України до системи міжнародних пасажирських перевезень може мати стратегічне значення для зміцнення міжнародних зв'язків та безпеки країни.

Таким чином, розгляд проблем та перспектив інтеграції України до системи міжнародних пасажирських перевезень має велике значення для подальшого розвитку країни та її взаємодії зі світом.

Метою даної роботи є аналіз проблем та визначення перспектив інтеграції України до системи міжнародних пасажирських перевезень.

Для досягнення цієї мети в дослідженні були поставлені наступні **завдання**:

- розкрити поняття, роль та місце міжнародних пасажирських перевезень в системі міжнародного транспорту;
- дослідити чинники впливу на розвиток системи міжнародних пасажирських перевезень;
- визначити методи та показники аналізу інтеграції країни до системи міжнародних пасажирських перевезень;
- надати загальну характеристику України як учасника системи міжнародних транспортних перевезень;
- проаналізувати чинники впливу на розвиток системи міжнародних пасажирських перевезень України;
- проаналізувати показники стану та динаміки міжнародних перевезень пасажирів України;
- дослідити організаційні заходи з активізації залучення України до системи міжнародного пасажирського транспорту;
- визначити напрями активізації залучення України до системи міжнародного пасажирського транспорту за окремими видами;

Об'єктом кваліфікаційної роботи проблеми інтеграції пасажирських перевезень України в міжнародних транспортну систему.

Предметом дослідження є теоретичні підходи та практичні рекомендації щодо мінімізації проблем та активізації інтеграції України до системи міжнародних пасажирських перевезень.

Методи дослідження. У процесі дослідження використано теоретичні та емпіричні методи пізнання, методи аналізу та синтезу отриманих результатів, структурований, ранжування, ретроспективний, логічний та аналітичний методи.

Інформаційною кваліфікаційної роботи стали законодавчі акти України, нормативні документи Кабінету Міністрів України та Міністерства транспорту та зв'язку України, офіційні матеріали Державного комітету статистики, наукові праці з питань міжнародних пасажирських перевезень вітчизняних та зарубіжних вчених.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (46 найменувань, викладені на 5 сторінках). Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 81 сторінку. Кваліфікаційна робота містить 17 таблиць, 7 рисунків. Основний зміст роботи становить 69 сторінки комп'ютерного тексту.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи опубліковано наукові праці:

1. Усач А. Аналіз чинників впливу на розвиток системи міжнародних пасажирських перевезень України. Збірник наукових праць кафедри міжнародних економічних відносин ОНЕУ «Світова економіка та міжнародні економічні відносини», 2024. Випуск 5 (у друці).
2. Ukhanova I., Usach A. Analysis of international transportation of passengers in Ukraine by road transport prior to the beginning of the full-scale invasion and in the conditions of war. Збірка тез X Міжнародної науково-практичної конференції «Current challenges of science and education». 3-5.06.2024 року. Берлін, Німеччина (у друці).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ»** розглядаються сутність роль та місце міжнародних пасажирських перевезень в системі міжнародного транспорту, узагальнено чинники, що здійснюють вплив на розвиток системи міжнародних пасажирських перевезень, визначаються методи та показники аналізу інтеграції країни до системи міжнародних пасажирських перевезень .

У другому розділі **«АНАЛІЗ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ»** охарактеризовано Україну як учасника системи міжнародних транспортних перевезень, досліджено чинники, що впливають на розвиток системи міжнародних пасажирських перевезень України, проаналізовано показники стану та динаміки міжнародних перевезень пасажирів України.

У третьому розділі **«ПЕРСПЕКТИВИ АКТИВІЗАЦІЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ У ПОСТВОЄННИЙ ЧАС»** обґрунтовано шляхи удосконалення з активізації

залучення України до системи міжнародного пасажирського транспорту та за окремими видами.

ВИСНОВКИ

Таким чином, після проведеного у кваліфікаційній роботі бакалавра дослідження можна дійти наступних висновків.

Отже, міжнародні пасажирські перевезення відіграють ключову роль у глобальній системі транспорту. Вони забезпечують зв'язок між країнами та регіонами, сприяючи міжнародним подорожам, туризму, бізнесу та культурному обміну. Розвиток міжнародних пасажирських перевезень залежить від розвитку транспортної інфраструктури, узгодженості міжнародних стандартів безпеки та логістики, а також від узгодження та співпраці між країнами та транспортними компаніями. За допомогою міжнародних пасажирських перевезень люди мають можливість легко переміщатися між країнами, спілкуватися, здійснювати бізнес та вивчати культури і традиції різних народів.

На галузеву динаміку ринку пасажирських авіаперевезень впливає багато чинників. До них відносяться гостра конкуренція, нормативно-правова база, циклічний характер попиту та поява бюджетних перевізників. Крім того, технологічні досягнення відіграють життєво важливу роль у зміні операційної ефективності, якості обслуговування клієнтів та систем продажу квитків. Екологічне регулювання та стійка авіація також стають дедалі помітнішими, тим самим визначаючи траєкторію розвитку галузі.

Аналіз методів та показників аналізу інтеграції країни до системи міжнародних пасажирських перевезень свідчить про важливість системного підходу до цього питання. Для ефективного впровадження стратегій розвитку та удосконалення міжнародних пасажирських перевезень необхідно використовувати широкий спектр методів аналізу, які дозволяють об'єктивно оцінити поточний стан та визначити напрями подальших дій.

У Національній транспортній стратегії України на період до 2030 року зазначено, що пріоритетним завданням Міністерства інфраструктури України є інтеграція транспортної мережі України в загальноєвропейську мережу TEN-T. Однак, реалізація цього рішення не відбулася. Однак реалізація цього рішення все ще затримується. Відсутність прогресу в цьому напрямку призвела до збільшення транспортних витрат та зниження загальної ефективності місцевого транспортного сектору.

Можна відзначити, що період пандемії спричинив загальне падіння перевезень пасажирів, що видно по показникам 2020-2021 років. Якщо порівнювати 2022 рік з 2017, то кількість перевезень пасажирів склала всього 34% показника 2017 року. Відмічається, що перевезення пасажирів морським транспортом за видами сполучення демонструє зростання у 2021 році в порівнянні з 2016 у 3,53 рази. Відмічається, що перевезення пасажирів річковим транспортом за видами сполучення демонструє падіння у 2021 році в порівнянні з 2016 у 0,8 рази (тобто на 20%). Відмічається, що перевезення пасажирів авіаційним транспортом за видами сполучення демонструє зростання у 2021 році в порівнянні з 2016 в 1,3 рази.

Відмічається, що пасажирообіг морського транспорту за видами сполучення демонструє падіння у 2021 році в порівнянні з 2016 (0,075) або 92,45%. Відмічається, що пасажирообіг річкового транспорту за видами сполучення демонструє падіння у 2021 році в порівнянні з 2016 на 64,39%. Відмічається, що пасажирообіг авіатранспорту за видами сполучення демонструє зростання у 2021 році в порівнянні з 2016 в 1,2 рази.

Українські міжнародні пасажирські перевезення знаходяться в складній ситуації через війну та геополітичні турбулентності. Однак, вони мають певні переваги, такі як географічне розташування та розвиненість інфраструктури. Для використання можливостей та зменшення загроз необхідно розробити стратегії розвитку нових маршрутів, партнерства та модернізації інфраструктури. Також, необхідно активно взаємодіяти з міжнародними партнерами та авіакомпаніями для забезпечення стабільності та конкурентоспроможності українського ринку пасажирських перевезень.

Про вплив світової торгівлі на розвиток транспортних ринків свідчать численні дослідження, проведені вітчизняними та зарубіжними науковцями. Оскільки доставка товарів є важливим процесом торгівлі, то зв'язок між торгівлею, логістикою та станом транспортної інфраструктури є очевидним. Однак на розвиток транспорту впливає не лише світова торгівля, а й новітні технології та інновації, демографічні тенденції та зростаюча роль захисту навколишнього середовища, в тому числі енергозбереження.

У результаті аналізу організаційних заходів з активізації залучення України до системи міжнародного пасажирського транспорту можна зробити наступні висновки:

1. Необхідність інтенсифікувати співпрацю з міжнародними партнерами для розроблення спільних стратегій та проєктів щодо розвитку міжнародних пасажирських перевезень.

2. Важливість постійного вдосконалення транспортної інфраструктури та розширення маршрутної мережі для забезпечення зручності та комфорту пасажирів.

3. Необхідність впровадження сучасних технологій та стандартів безпеки, що відповідають міжнародним вимогам та нормам.

4. Важливість залучення інвестицій для реалізації проєктів з розвитку міжнародних пасажирських перевезень та підвищення їхньої ефективності.

5. Потреба в постійному моніторингу та аналізі ринкових тенденцій та попиту на міжнародні пасажирські перевезення для адаптації стратегій та програм до потреб споживачів.

Всі ці заходи сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності України на міжнародному ринку пасажирських перевезень та забезпечать зручні та безпечні умови для подорожей міжнародними маршрутами.

У результаті аналізу напрямів активізації залучення України до системи міжнародного пасажирського транспорту можна зробити кілька важливих висновків. Відзначається, що розвиток пасажирського транспорту має ключове значення для забезпечення зв'язку та сприяння економічному розвитку країни. Зростання обсягів пасажирських перевезень, поліпшення якості обслуговування та розширення маршрутної мережі сприятимуть збільшенню туристичного потоку, розвитку

міжнародних відносин та підвищенню конкурентоспроможності країни на світовому ринку.

Проте, для досягнення успіху в цьому напрямку, необхідно вирішувати ряд проблем, таких як вдосконалення транспортної інфраструктури, регулювання тарифів, поліпшення безпеки та комфорту пасажирів, а також сприяння розвитку туризму та підтримка відкритого та вільного доступу на міжнародних ринках.

Крім того, ефективне співробітництво з іншими країнами та участь у міжнародних проєктах є важливими факторами успішної інтеграції України до системи міжнародного пасажирського транспорту. Важливо продовжувати розвивати ці співробітництва та вдосконалювати законодавство та політику в цій сфері для забезпечення стабільності та сталого розвитку пасажирського транспорту в Україні.

АНОТАЦІЯ

Усач А., «ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» за освітньою програмою «Міжнародні економічні відносини». - Одеський національний економічний університет. – Одеса 2024 р.

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є проблеми інтеграції пасажирських перевезень України в міжнародних транспортну систему.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти дослідження системи міжнародних пасажирських перевезень, проводиться дослідження теоретичних основ забезпечення функціонування системи міжнародних пасажирських перевезень держави. Розглянуто чинники функціонування системи міжнародних пасажирських перевезень. Визначено методи та показники аналізу інтеграції країни до системи міжнародних пасажирських перевезень.

Надано загальну характеристику України як учасника системи міжнародних транспортних перевезень. Проведено аналіз чинників впливу на розвиток системи міжнародних пасажирських перевезень України. Проаналізовано показники стану та динаміки міжнародних перевезень пасажирів України.

Запропоновано організаційні заходи з активізації залучення України до системи міжнародного пасажирського транспорту. Сформульовано напрями активізації залучення України до системи міжнародного пасажирського транспорту за окремими видами.

Ключові слова: міжнародні перевезення, пасажирські перевезення, транспортна політика, транспортна галузь, транспортна стратегія, чинники розвитку міжнародних перевезень пасажирів.

ANNOTATION

Usach A., "PROBLEMS AND PROSPECTS OF UKRAINE'S INTEGRATION INTO THE INTERNATIONAL PASSENGER TRANSPORTATION SYSTEM".

Qualification work for obtaining a master's degree in specialty 292 "International Economic Relations" under the educational program "International Economic Relations". - Odesa National University of Economics. – Odesa in 2024

The qualification work consists of three sections. The object of the study is the problem of the integration of passenger transport of Ukraine into the international transport system.

The paper examines the theoretical aspects of the study of the international passenger transportation system, and conducts a study of the theoretical foundations of ensuring the functioning of the state's international passenger transportation system. The factors of functioning of the system of international passenger transportation are considered. The methods and indicators of the analysis of the country's integration into the system of international passenger transport are defined.

A general description of Ukraine as a participant in the system of international transportation is given. An analysis of factors affecting the development of the system of international passenger transport of Ukraine was carried out. Indicators of the state and dynamics of international transportation of passengers in Ukraine were analyzed.

Organizational measures to intensify Ukraine's involvement in the international passenger transport system are proposed. Directions for intensifying the involvement of Ukraine in the system of international passenger transport by individual types have been formulated.

Keywords: international transportation, passenger transportation, transport policy, transport industry, transport strategy, factors of development of international passenger transportation.